

TARIM ORKAM-SEN

TARIM VE ORMANCILIK HİZMET KOLU KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKASI
AGRICULTURE FORESTRY PUBLIC SERVANTS SYNDICATE
GENEL MERKEZİ

SAYI :100.01.2026- 242

KONU: 16 Mayıs 2026 tarihli Unvan Değişikliği Sınavına İlişkin
İtiraz, İnceleme ve Hatalı Soruların İptali Hk.

ANKARA
22.05.2026

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI Personel Genel Müdürlüğü'ne ANKARA

Sendikamız Tarım ve Orman Bakanlığı Hizmet Kolu Kamu Emekçileri Sendikası, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu, Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında "Tarım ve Orman Bakanlığı Hizmet Kolu"nda yer almakta olup Tarım ve Orman Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşlarında örgütlüdür.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 16 Mayıs 2026 Cumartesi günü gerçekleştirileceği ilan edilen Unvan Değişikliği Sınavı, Bakanlık ile Ankara Üniversitesi arasında imzalanan protokol gereği anılan üniversite tarafından gerçekleştirilmiştir. Sınava Sendikamız üyesi olan ve olmayan birçok kamu emekçisi katılmıştır.

Ancak üyelerimizden ve üyemiz olmayan çok sayıda Bakanlık personelinden Sendikamıza iletilen bilgilere göre sınav sonrasında oluşan genel kanaat; soruların bir kısmının ilan edilen müfredatla tam uyum göstermediği, bazı soruların görev alanı ve mesleki yeterlilik ölçme amacının dışına çıktığı ve sınavın ölçme-değerlendirme ilkelerine aykırı şekilde aşırı zorlayıcı nitelikte hazırlandığı yönündedir.

Özellikle; soruların önemli bir kısmının duyurulan konu başlıklarının dışına çıktığı ve daha öncesinde yapılan unvan değişikliği sınavlarında, ortak olan sorularının mühendis, tekniker ve diğer unvanlar için aynı olduğu fakat en son yapılan bu sınavda ortak alan sorularının farklı sorulduğu görülmüştür. Ortak alan soruları, adayların mesleki bilgisini değil genel mevzuat bilgisini ölçer. Bir tekniker ile bir mühendisin 657 sayılı Kanun veya Bakanlık teşkilat yapısı hakkındaki bilgisi aynı düzeyde test edilmelidir. Soruların zorluk derecesinin veya içeriğinin farklı olmasının, unvanlardan birine haksız avantaj veya dezavantaj sağlayacağı aşikardır.

Bakanlığımız tarafından 30.12.2025 tarihinde ilan edilen sınav duyurusundaki konu başlıklarından birisi "Atatürk İlke ve İnkılapları" iken sınavda ağırlıklı olarak "Türkiye Cumhuriyeti Tarihi" kapsamında değerlendirilmesi gereken sorulara yer verildiği görülmüştür.

Yine 30.12.2025 tarihinde ilan edilen sınav duyurusunda alan konuları içerisinde zootekni yer almakta iken 15.01.2026 tarihinde yayınlanan düzeltme duyurusunda zootekni konusu çıkarılmıştır. Zootekni bölümünden mezun adaylar görev tanımı ve mesleki uygulamalarıyla doğrudan bağlantılı olmayan konularda detay ve yorum ağırlıklı sınav tabii tutulmuştur. Söz konusu bu durum sınav duyurusunda ilan edilen bahçe bitkileri, tarla bitkileri, tarım ekonomisi, toprak bilimi ve bitki besleme ile bitki koruma bölümleri dışında kalan diğer ziraat mühendisliği bölümleri mezunu adaylar için de geçerlidir. Ortaya çıkan bu durum Tarım ve Orman Bakanlığı "Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği"nin 10. maddesinin 3. bendinde yer alan "görevin niteliğine ilişkin konularda çoktan seçmeli test

yapılır" hükmüne açıkça aykırılık teşkil etmiştir.

Yapılan bu sınav sorularının adayların bilgi seviyesini ölçmekten ziyade ezber ve istisnai ayrıntıları ölçmeye yönelik hazırlandığı,

Sınav sorularının eşitlik, liyakat ve hakkaniyet ilkelerini zedeleyecek derecede dengesiz bir dağılıma sahip olduğu,

Bazı soruların birden fazla cevabı çağrıştırdığı veya açık şekilde yoruma açık olduğu, birden fazla seçeneğin doğru kabul edilebilecek nitelikte olması nedeniyle sorunun ölçme-değerlendirme ilkelerine açıkça aykırılık teşkil ettiği,

Bazı soruların açık, net ve tek doğru cevaba dayalı olmaktan uzak şekilde hazırlanması sebebiyle adayların ciddi tereddüt yaşadığı gözlemlenmiştir.

Kamu personelinin kariyer ve liyakat esasına göre yükselmesini amaçlayan bu tür sınavların; çalışanların motivasyonunu kıran, belirsizlik oluşturan ve emeklerini karşılıksız bırakan bir yapıda olmaması gerekmektedir. Bakanlık personeli uzun süre emek vererek bu sınava hazırlanmış ancak sınavın kapsam ve zorluk düzeyi sebebiyle ciddi mağduriyet oluşmuştur.

Bu nedenle:

Sınav sorularının alan uzmanları tarafından yeniden değerlendirilmesini,

Müfredat dışı olduğu tespit edilen soruların iptal edilmesini,

İlan edilen müfredatta yer alan "Atatürk İlke ve İnkılapları" konusu dışında, ağırlıklı olarak "İnkılap Tarihi" kapsamında değerlendirilebilecek şekilde hazırlandığı düşünülen soruların yeniden değerlendirilmesini,

Mühendislik 1.Grup (A) kitapçığında yer alan;

2. soru

1982 Anayasası'nın 158. maddesi uyarınca adli ve idari yargı mercileri arasındaki uyuşmazlıkları çözme yetkisi Uyuşmazlık Mahkemesi'ne verilmiş olsa da; aynı Anayasal hükümler ve 2247 sayılı Kanun uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Başkanı, Anayasa Mahkemesi tarafından kendi üyeleri arasından görevlendirilir. Yüksek mahkemeler arasındaki bu doğrudan organik bağ, idari temsiliyet ve işlevsel örtüşme, çoktan seçmeli bir sınavın kısıtlı süresi altında adaylarda kurumsal bir kavram karmaşası yaratmıştır. Bu bilgiler ışığında sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

20. soru

İlgili sınavın genel kültür/ortak alan konu başlığı "Atatürk İlkeleri ve İnkılapları" olarak münhasıran (sadece bu kavramı kapsayacak şekilde) sınırlandırılmıştır. Bilindiği üzere akademik literatürde ve resmi müfredatlarda "Atatürk İlkeleri ve İnkılapları" başlığı; Cumhuriyet dönemi siyasi, hukuki ve toplumsal alanda yapılan yenilikleri (inkılapları) ve bu yeniliklerin dayandığı temel/bütünleyici ilkeleri (Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Devletçilik, Laiklik, İnkılapçılık) kapsar.

Ancak soruda; "Mondros Ateşkes Anlaşması sonrasında, göz doktoru Esat Işık'ın öncülüğünde, 29 Kasım 1918'de İstanbul'da kurulan... kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?" sorusu yöneltilmiş ve doğru cevap "Milli Kongre" olarak belirlenmiştir. Henüz Mustafa Kemal

Atatürk'ün Samsun'a çıkışından ve Millî Mücadele'nin fiilen başlamasından bile önce (29 Kasım 1918) gerçekleşen bir "Siyasi ve Askeri Tarih" olayıdır.

Diğer yandan sorunun doğru cevabı olarak gösterilen A şıkkındaki ifade tam olarak "Milli Kongre"dir. Ancak bu cemiyetin tarihsel ve resmi adı "Milli Kongre Cemiyeti"dir. Akademik sınavlarda kurum ve kuruluş isimlerinin tam ve eksiksiz yazılması esastır. "Milli Kongre" ifadesi bir toplantı veya bir kavramı ifade etmektedir. "Milli Kongre" ifadesi "Milli Kongre Cemiyeti" ile aynı anlamı taşımamaktadır.

Bu soru aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Tarihi uzmanlık alanı içerisinde mikro bir alanı kapsayan; bu uzmanlık alanı içerisindeki araştırmacıların ve uzmanların eğildikleri bir başlıktır. Bugün genel tarih eğitimimiz içerisinde akademik eğitim dışında müfredatta soruda geçen tarihi isim ve olayın örneği karşımıza çıkmaz. Oysa sınava giren adayların başka bir meslek grubunda, akademik bir tarih eğitimi almadığı göz önünde bulundurularak, derinlemesine hazırlanacak soruların kendi uzmanlık ve mesleki alanlarında ağırlıklı olması gerekmektedir. Bu mantık etrafında düşündüğümüzde var olan bu sorunun bir "uzmanlık alanı" sorusu olarak kabul edilmesi ve sınavda yer almaması gerekmektedir. Belirtilen bu nedenlerle sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

22. soru

Bilimsel olarak bitkinin tüm canlı hücreleri (kök dahil) kesintisiz solunum yapar. Kökün solunum yapması bir "organ görevi" olmanın ötesinde hücresel bir zorunluluktur. Kök, bitkinin canlı bir organıdır ve topraktan element alımı (aktif taşıma) için gerekli olan ATP enerjisini ancak oksijenli solunum yoluyla üretebilir. Dolayısıyla kök hücrelerinin solunum yapması biyolojik bir gerçektir. Soruda 'hangisi kökün görevi değildir' denilerek 'Solunum yapmak' seçeneğinin verilmesi bilimsel olarak hatalıdır; çünkü kök solunum yapmazsa bitki hayatını kaybeder. Bu bilgiler ışığında sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

35. soru

"Adventif kök verme özelliğinden dolayı, yetiştiriciliği sırasında bakım işlemlerinden "boğaz doldurmaya" iyi cevap veren sebze aşağıdakilerden hangisidir?" sorusu yöneltilmiştir. Sorunun kurgusu ve seçenekleri incelendiğinde, bitki fizyolojisi ve olerikültür (sebze yetiştiriciliği) bilimsel literatürü açısından netlikten uzak olduğu görülmektedir. Soru kökündeki "iyi cevap veren" ibaresi agronomik açıdan ölçülebilir, kesin bir kriterle dayanmamaktadır. Şıklarda yer alan birden fazla sebze türünün (domates, fasulye, biber) adventif kök çıkarma anatomisine sahip olması ve bu bitkilerin tamamına tarla koşullarında ticari olarak boğaz doldurma yapılması, ziraat mühendisliği eğitimi almış adaylar arasında haklı olarak akademik bir ikilem ve karmaşa yaratmıştır. Soru kökündeki ifadenin muğlaklığı ve şıklardaki sebze türlerinin (fasulye, biber, domates) ortak fizyolojik ve agronomik özellikler taşıması nedeniyle sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

37. soru

Soru kökündeki "yaygın olarak" ibaresi göreceli, öznel ve bilimsel kesinlikten uzak bir ifadedir. Gelişen fidanlık teknolojileri, sisleme seraları ve bitkisel hormon (IBA vb.) uygulamaları sayesinde günümüzde şıklarda yer alan Portakal (Turunçgiller) ve Elma gibi türler de ticari ve akademik olarak yüksek oranlarda çelikle çoğaltılabilmektedir. Sınavın hedef kitlesi olan ziraat mühendislerinin, bitki çoğaltma derslerinde bu türlerin de çelikle köklendirilme proseslerini öğrenmiş olması, soruda birden fazla şıkkın doğru olabileceği algısını yaratmıştır. Teknolojik ve

agronomik gelişmeler ışığında elma ve turunçgillerin de çelikle çoğaltma yöntemleri fidanlık pratiğinde yer bulduğundan, soru bilimsel netlikten uzaktır. Ülkemizde elma üretimi daha çok yapıldığı için daha fazla kullanılmakta. Bu nedenle sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

42. soru

Tahılların fenolojik gelişim dönemlerini sınıflandırmak için dünya çapında kullanılan en temel referans ZadoksSkalası'dır. Bu skalada "Fide (Seedling)" dönemi Zadoks 10 ile 19 arasını (ilk yaprağın çıkışından kardeşlenme başlangıcına kadar olan evreyi) kapsar.

Bitki fizyolojisi literatüründe, serin iklim tahıllarında vernalizasyon (soğuklama) uyarısını algılayan hücrelerin apikal meristemde (büyüme noktalarında) yer aldığı tescillenmiştir. Kışlık buğdayda bu süreç, tohumun su alıp çimlenmeye başladığı (çim kınından ilk yaprağın çıktığı) "Çimlenme (Germination)" evresindeki embriyoda fiilen başlar. Akademik çalışmalarda, buğday tohumlarının henüz laboratuvar ortamında çimlendirme aşamasındayken (toprak yüzeyine çıkıp fide halini almadan önce) soğuk uygulamasına tabi tutularak vernalizasyon ihtiyacının tam olarak karşılanabildiği kanıtlanmıştır. Sürecin sadece "Fide" dönemi ile sınırlandırılması bilimsel olarak eksik ve hatalıdır.

Bu durum, bitki yetiştirme prensiplerine teorik ve pratik olarak hakim olan adayların bile "buğdayın fidesi olmaz" mantığıyla doğru şıktan uzaklaşmasına ve soruda hata aramasına sebebiyet vermiştir. Sorunun kökünde net ve genel kabul görmüş tarımsal evrelerin (Çimlenme/Kardeşlenme) kullanılmaması, soruyu muğlak ve kusurlu kılmaktadır. Bu bilgiler ışığında sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

44. soru

Biyolojik mücadele ekolojisinde, ekosisteme yerleştirildiğinde diğer faydalı etmenleri yok etme riski bulunan ve primer/sekonder ayrımı net olmayan karmaşık bir organizmanın, doğrudan tek bir zararlının "parazitoiti" olarak nitelendirilerek soruya dönüştürülmesi bilimsel açıdan kusurludur.

Pachycrepoideusvindemmiae son derece geniş bir konukçu yelpazesine (polifag) sahip genel bir diptera pupa parazitoitidir. Akdeniz Meyve Sineği'nin (*Ceratitiscapitata*) literatürde kabul görmüş birincil, spesifik ve baskın parazitoitleri Braconidae familyasına ait (*Diachasmimorphaspp.* veya *Opiusspp.*) türlerdir. Sınavda spesifik bir zararlının parazitoiti aranırken, ekolojik yönü tartışmalı ve genel bir polifag türün doğru cevap olarak sunulması ölçme tekniği açısından muğlaklık yaratmaktadır.

Pachycrepoideusvindemmiae, Akdeniz Meyve Sineği (*Ceratitiscapitata*) için spesifik (özel) bir parazitoit değildir. Çok geniş bir konukçu yelpazesine sahip (polifag) bir ektoparazitoittir. Temel olarak *Drosophilamelanogaster* (sirke sineği) ve Muscidae familyası üzerinde çalışılmaktadır. Bir zararlının biyolojik mücadelesinde "parazitoitidir" ifadesi kullanılırken, o zararlı üzerindeki etkinliğinin ve konukçu tercihinin net olması beklenir.

Bitki koruma ve biyolojik mücadele derslerinde bu türün hiperparazitlik eğilimlerini ve geniş polifag yapısını öğrenmiş olması, soruda net bir "biyolojik mücadele ajanı" aramalarından ötürü ikileme düşmelerine yol açmıştır. Sorunun kökü ve cevabı bilimsel netlik ilkelerini karşılamamaktadır. Bu nedenle sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

45. soru

Fitopatoloji (Bitki Hastalıkları) ve Tarla Bitkileri yetiştiriciliği literatüründe, buğday pas hastalıkları (Pucciniaspp.) ile mücadelede kültürel önlemlerin başında "erkencilik" (hastalıktan kaçış) prensibi gelir.

Epidemiyolojik Gerekçe: Pas mantarlarının (funguslarının) spor çimlenmesi, çoğalması ve epidemiyoloji (salgın) oluşturması için ilkbahar ve yaz aylarındaki yüksek sıcaklık ile nispi nem koşullarına ihtiyaç vardır.

Hastalıktan Kaçış (Disease Escape) Mekanizması: Yazlık buğdayların mümkün olduğunca ERKEN ekilmesi durumunda, bitki vejetatif ve generatif gelişimini hızlıca tamamlar. Pas sporlarının doğada yoğunlaştığı ve çevre koşullarının hastalık için optimum olduğu geç ilkbahar/yaz döneminde, erken ekilen buğdaylar çoktan olum dönemine (veya dayanıklı faza) gelmiş olur. Böylece bitki salgından fizyolojik olarak "kaçmış" olur.

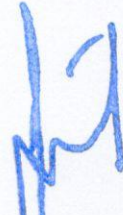
Geç Ekimin Zararları: Aksine, sorudaki şıkta belirtildiği gibi yazlık buğdaylar geç ekilirse, bitkinin en hassas olduğu fide ve kardeşlenme dönemleri, pas sporlarının en yoğun uçtuğu ve sıcaklığın yükseldiği döneme denk gelir. Bu durum tarlada %100'e varan ürün ve kalite kayıplarına (epidemilere) davetiye çıkarır. Dolayısıyla "yazlık buğdayların geç ekilmesi" önerisi bilimsel, akademik ve pratik olarak kesinlikle yanlış bir tarımsal uygulamadır. Bu bilgiler ışığında sorunun İPTAL EDİLMESİNİ ve değerlendirmenin bu doğrultuda yeniden yapılmasını talep etmekteyiz.

Kamu emekçilerinin uzun yıllardır açılmasını beklediği Unvan Değişikliği Sınavı yukarıda açıklanan ve sair hususlar nedeniyle adaylar açısından ciddi mağduriyetler yaratmaktadır. Yaratılan mağduriyetlerin giderilmesi adına gerekli idari tedbirlerin alınmasını, gerek görülmesi halinde sınavın ilgili soru ve cevaplarının bağımsız akademik uzmanlar tarafından incelenmesini, hatalı soruların iptal edilmesini, baraj puanının düşürülmesi veya çan eğrisi sisteminin uygulanması hususunda gerekli işlemlerin yapılmasını talep eder, adil ve hakkaniyetli bir sonuç yaratacak işlemlerin gerçekleştirilmemesi halinde Sendikamız tarafından kamu emekçilerinin haklarını arama mahiyetinde hukuki yollara başvurulacağı hususunun altını çizmek isteriz.

Gereği bilgilerinize arz olunur.

Ramazan POLAT
Genel Sekreter

Serap BAYSAL
Genel Başkan